

Lednings- och utvecklingsorganisationen för förskolläraryrket, grundläraryrket och ämnesläraryrket

Bakgrund

Följande organisationsbeslut fastslår den lednings- och utvecklingsorganisation som skapats för att säkerställa att förskolläraryrket, grundläraryrket och ämnesläraryrket vid LiU erbjuder en sammanhållen och likvärdig utbildning. Organisationsbeslutet syftar till att samla och uppdatera i ett övergripande beslut den mängd beslut som fattats gällande organisationen av 2011-års läraryrket. Beslutet bygger på en översyn av organisationen för lärarutbildningarna (Dnr LiU-2015-01777) som genomfördes år 2016.

2011-års lärarutbildningsreform innebar att ett läraryrket istället blev flera. 2011 års långa läraryrket utgörs av:

- Förskolläraryrket
- Grundläraryrket
 - med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
 - med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6
 - med inriktning mot arbete i fritidshem
- Ämnesläraryrket
 - med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9
 - med inriktning mot arbete i gymnasieskolan.

Programmen är organisatoriskt placerade under området Utbildningsvetenskap (UV). Utmärkande för 2011 års långa läraryrket är att de är relativt stora och komplexa. Inom UV bedömdes tidigt att en stödjande och styrande organisation behövdes för att möjliggöra en sammanhållen och likvärdig utbildning av hög kvalitet. Särskilda funktioner och forum skapades och ett beställar- och utförarsystem infördes för att tillvarata hela universitetets kompetens, säkerställa att den studerande får tillgång till god kompetens inom samtliga ämnen och områden och underlätta bemanningen av stora kurser. Beställningssystemet, hur utbildningarna kvalitetssäkras och vilka funktioner och forum som skapats för att leda och utveckla programmen beskrivs nedan.

Beställar- och utförarsystem

Riktlinjer och kvalitetskrav för samtliga kurser inom respektive program uttrycks i en *generell beställning av utbildningsuppdrag* (Dnr LiU-2014-00072/73/75). Området riktar därutöver *kursspecifika beställningar* till institutioner vid LiU, vilka är kopplade till de anslag som fördelas för genomförande.¹ De kursspecifika beställningarna beskriver kursuppdraget och preciserar *värdinstitution* och i förekommande fall *samarbetsinstitutioner* för uppdraget under en sex-årsperiod. I vissa fall involveras hela miljöer och i andra fall anlitas personer med nyckelkompetens. Värdinstitutionen har ett övergripande ansvar för utveckling och kvalitetssäkring av kursen/ämnet. I de fall relevanta samarbetspartners finns inom LiU har värdinstitutionen också ansvar för att organisera samarbete mellan kurser och att överenskommelser träffas för att säkerställa detta. Det är samarbetsinstitutionens ansvar att under beställningsperioden bidra med kompetens och insatser enligt överenskommelse. I beställningarna uttrycks bland annat att 1) bemanning av kurser ska utgå från kursens innehåll och inriktning, 2) lärare med ämnesdidaktisk kompetens ska knytas till kurserna, 3) kursmentor för det aktuella ämnet ska samverka med kursledning och övriga lärare kring kursernas förberedelse, genomförande och uppföljning, samt 4) minst 50 procent av undervisningen (exklusive den undervisning som eventuellt genomförs av kursmentor) genomförs av disputerade lärare inom för ämnet relevanta kunskapsområden.²

Beställningarna, inklusive de krav som ställs på utförandet, följs upp genom årliga *budget- och verksamhetsdialoger* mellan områdesledning (dekanat, controller, kanslichef, utbildningsledare) och representanter för kursgivande institutioner (vanligen prefekt, avdelningschef/studierektor (motsvarande), ekonomiansvarig). *Skriftliga utvärderingar* av beställningarna genomförs efter fem kursomgångar/fem år, då kursgivande institutioner besvarar frågor som rör förutsättningar för att utföra uppdraget och hur väl kvalitetskraven infrias i programmets kurser. Utvärderingarna indikerar om något behöver förändras, och det som aktualiseras följs upp i lämpligt forum. Resultatet av utvärderingen

¹ Utvärderingar och kursspecifika beställningar av utbildningsuppdragen inom Ämneslärarprogrammet genomförs för samtliga kurser inom respektive ämne istället för att utvärdera och beställa samtliga kurser inom en termin. Ämnena klustras för att beställningar och utvärderingar av ämneskurser ska kunna infogas i den utvärderingscykel som används inom övriga långa lärarprogram vid LiU. UK-kurserna och avslutande VFU-kursen utvärderas och beställs enligt tidigare ordning per termin. (DNR LIU-2017-03576).

² Ämnena textilslöjd och trä- och metallslöjd undantas från kravet på 50 procent disputerade. Det långsiktiga målet är dock att höja andelen disputerade lärare även inom dessa båda.

utgör underlag för Styrelsens för Utbildningsvetenskaps beslut om beställning för kommande 6-årsperiod.

Kvalitetssäkring

Programmen granskas och kvalitetssäkras under 6-årscykler i enlighet med LiUs modell för kvalitetssäkring av utbildning (Dnr LiU-2017-01507), och särskilda beslut om rutiner vid Utbildningsvetenskap. År ett upprättar programansvarig utbildningsledare (PUL) en *kvalitetsrapport* inklusive *måluppfyllelsematris* och *lärarförteckning*. Kvalitetsrapporten behandlas i programnära forum (programmötet) där lärar-, studerande- och arbetslivsrepresentanter ingår. Möjliga åtgärder diskuteras utifrån ett programperspektiv. I enlighet med LiU:s modell behandlas rapporten sedan i en UV-intern dialog där såväl styrkor som utvecklingsområden diskuteras. Dialogen mynnar ut i en bedömning, enligt LiUs mall. Om det framkommit att något utvärderingsobjekt inte bedöms hålla god kvalitet bedömer dekanen vilka fortsatta åtgärder som ska vidtas. Baserat på vad som framkommit i dialog och bedömning upprättar programansvarig ett förslag till handlingsplan som sedan bereds i lämpliga fora för att slutligen fastställas av SUV. Åtgärderna i handlingsplanen genomförs år två till sex och följs upp av SUV år 3 och 5 genom programmets *verksamhetsrapport*.

Forum och särskilda funktioner

Programmen leds, utvecklas och kvalitetssäkras av *programansvariga utbildningsledare* i samarbete med en rad olika funktioner och grupper inom kansliet för utbildningsvetenskap och de medverkande institutionerna i lärarprogrammen. Programansvariga utbildningsledares arbets- och ansvarsuppgifter finns närmare beskrivna i en särskild uppdragsbeskrivning (Beslut Dnr LiU-2017-00861)

Programarbetet drivs och samordnas på fakultetsnivå genom så kallade *PUL-möten* och genom *grundutbildningsledningsmöten (GUL)*. PUL-mötet samlar programansvariga utbildningsledare för 2011 års långa lärarprogram samt kompletterande utbildningar till lärarexamen (KPU, VAL, ULV) och leds av samordnande programansvarig utbildningsledare (Dnr LiU-2017-02001). GUL-mötet samlar samtliga programansvariga utbildningsledare inom UV under ledning av dekanus.

Programarbetet drivs och samordnas mellan områdesnivån och institutionsnivån genom *programmöten och ämnesråd/områdesråd/UK-råd*. För utbyte och samarbete mellan olika ämnesdidaktiska forskningsmiljöer inom området Utbildningsvetenskap finns ett *ämnesdidaktiskt forum*. Se övriga ämnesdidaktiska satsningar nedan.

Programmöte

Programmötet leds av respektive programansvarig utbildningsledare som vid behov separerar de olika inriktningarna inom programmen i inriktningsmöten. Syftet med programmötet är att diskutera programgemensamma frågor och få till stånd ett erfarenhetsutbyte mellan olika ämnen/områden. Exempel på programgemensamma frågor kan vara progressionsfrågor, VFU-frågor, frågor om examensarbetena, diskussion om programmets självvärdering och handlingsplan och så vidare.

Programmötet består av:

- Programansvarig utbildningsledare (ordförande)
- Ämnesansvariga/områdesansvarig
- UK-ansvarig
- Kursansvariga vid behov
- Studeranderepresentant utsedd av StuFF
- Lärarrepresentanter (vid behandling av självvärdering vart sjätte år)
- Arbetslivsrepresentanter (vid behandling av självvärdering vart sjätte år)

Storleken på programmötet varierar med programmen. Som en följd av att ämneslärarprogrammet omfattar 19 olika ämnen är programmötet för ämneslärarprogrammet betydligt större än för övriga programmöten.

Ämnesråd/områdesråd

Ämnena inom Grundlärarprogrammet och Ämneslärarprogrammet leds och utvecklas av så kallade ämnesråd. Områdena förskolepedagogik och fritidspedagogik inom Förskollärarprogrammet och Grundlärarprogrammet fritidshem leds av så kallade områdesråd.³ Motsvarande råd för kurserna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan benämns UK-råd. Råden är programspecifika/inriktningsspecifika.

Ämnesrådet/områdesrådet leder och utvecklar ämnet/området, samt har det övergripande samordningsansvaret för kurserna inom ämnet inom respektive program.

Ämnesrådet/Områdesrådet består av

- Ämnesansvarig/områdesansvarig (ordförande)
- Kursansvariga
- Kursmentor
- Studeranderepresentant utsedd av StuFF

³ Förskolepedagogik och fritidspedagogik räknas formellt sett inte som ämnen utan som områden.

Ämnesansvarig/områdesansvarig utses under en treårig mandatperiod av prefekt vid värdinstitutionen för det aktuella ämnet/området efter samråd med programansvarig. Ämnesansvarig/områdesansvarig måste vara en av ämnesrådets/områdesrådets permanenta medlemmar. De som kan komma ifråga är någon av de kursansvariga eller ämnesdidaktikern. Kursmentor eller studentrepresentant kan däremot inte fungera som ämnesansvarig/områdesansvarig. Om möjligt bör inte en och samma person ha uppdrag som ämnesansvarig inom fler än ett program samtidigt.

Ämnesansvarigs/områdesansvarigs ansvarsområde är att:

- vara ordförande och regelbundet sammankalla ämnesrådet/områdesrådet
- vara programledningens kontaktperson
- delta i programmöten
- vara kontaktperson för programmets studievägledare i frågor som rör tillgodoräkning och validering i relation till ämnet
- bistå med information till studierektorer (motsvarande), undervisande lärare i kurserna, kursmentor, kursadministratörer, handledare och studenter
- i samråd med ansvarig vid aktuell institution tillse att lisamsidorna och studieinfosidorna inom ämnets kurser hålls uppdaterade.

Uppdragen som ämnesansvarig/områdesansvarig arvoderas enligt årliga budgetbeslut (se UV:s budgetbok).

UK-råd

Kurserna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan inom Förskolläraryrket, Grundläraryrket och Ämnesläraryrket leds, utvecklas och samordnas av programspecifika/inriktningsspecifika UK-råd.

UK-rådet består av:

- UK-ansvarig (ordförande)
- Kursansvariga för UK-kurser
- Kursmentor
- Studeranderepresentant utsedd av StuFF

UK-ansvarig utses under en treårig mandatperiod av prefekt vid värdinstitutionen för kurserna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan efter samråd med programansvarig.⁴ UK-ansvarig måste vara någon av UK-rådets permanenta medlemmar. De som kan komma ifråga är någon av de kursansvariga lärarna. Kursmentor eller studeranderepresentant kan däremot inte fungera som UK-ansvarig. UK-rådet har det övergripande samordningsansvaret

⁴ I de fall UK-ansvarig skulle kunna utses av flera olika institutioner avgörs vilken institution som är aktuell av programansvarig i samråd med berörda prefekter.

för UK-kurserna. UK-ansvarig kan inte ha denna roll i mer än ett av de program som startades ht 2011.

UK-ansvarigs ansvarsområde är att:

- vara ordförande och regelbundet sammankalla UK-rådet.
- vara programledningens kontaktperson.
- delta i programmöten.
- vara kontaktperson för programmets studievägledare i frågor som rör tillgodoräknande och validering i relation kurser inom utbildningsvetenskaplig kärna.
- bistå med information till studierektorer (motsvarande), kursansvariga, kursmentor, kursadministratörer och studenter.
- i samråd med ansvarig vid aktuell institution tillse att lisamsidorna och studieinfosidorna inom UK-kurserna hålls uppdaterade.

Uppdraget som UK-ansvarig arvoderas enligt årliga budgetbeslut (se UV:s budgetbok).

Kursmentorer

För att stärka anknytningen till lärarprofession arbetar UV med yrkesverksamma lärare, sk kursmentorer, som på olika sätt knyts till utbildningarna. Kursmentorererna ingår i de råd (UK-råd, ämnesråd/områdesråd) som ansvarar för kursernas genomförande och utveckling. De medverkar i kursernas planering, genomförande och uppföljning och bidrar härigenom till att stärka professionsanknytningen (Dnr Liu-2014-00072, Dnr Liu-2014-00073, Dnr Liu-2014-00075). Kursmentorer är verksamma lärare (förskollärare, grundlärare F-3, grundlärare 4-6, grundlärare fritidshem/fritidspedagog, ämneslärare) som tillsätts som kursmentor baserat på särskild kompetens inom aktuellt ämne/område samt utifrån dokumenterad erfarenhet av undervisning inom relevant verksamhetsområde. Formellt tillsätts kursmentorn av kanslichefen (KfU) efter samråd med programansvariga och prefekt vid berörda institutioner. Kursmentors uppdrag beskrivs vidare i kursmentorns uppdragsbeskrivning (Beslut Dnr LiU-2016-00519). Uppdraget som kursmentor arvoderas.

Riktade utvecklingsmedel för ämnesdidaktik

SUV avsätter årligen *medel för företrädesvis programövergripande ämnesdidaktiska utvecklingsprojekt* i lärarprogrammen för att säkra den akademiska nivån på ämnesdidaktiken inom samtliga ämnen.

Beslut

Styrelsen för Utbildningsvetenskap beslutar att med bakgrund av ovanstående beskrivning

1. Fastställa ledningsorganisationen för de långa lärarprogrammen enligt nedan
 - Programmöte – programansvarig utbildningsledare
 - Ämnesråd/områdesråd – ämnesansvarig
 - UK-råd – UK-rådsansvarig
 - KursmentorerDessa instansers uppgifter och mandat framgår av ovanstående redogörelse.
2. Årligen rikta medel för företrädesvis programövergripande ämnesdidaktiska/områdesdidaktiska utvecklingsprojekt för att säkra den akademiska nivån på ämnesdidaktiken inom samtliga ämnen.
3. Att arbeta med ett beställningssystem bestående av dels generella programvisa beställningar av utbildningsuppdrag, dels kursspecifika beställningar till institutionerna enligt ovan beskrivning.
4. Kvalitetssäkra programmen enligt LiUs modell för kvalitetssäkring av utbildning (Dnr LiU-2017-01507) och särskilda beslut rörande UV:s interna process inom ramen för denna modell.
5. Delegera till programansvariga att se över och vid behov uppdatera programbeställningarna (Dnr LiU-2014-00072/73/75) i enlighet med organisationsbeslutet.

Beslutet som i hög grad är en kodifiering av en rad tidigare beslut fattade vid olika tillfällen, ersätter dessa:

- Organisering av ämnesråd, ämnesansvarig och programmöten inom de olika programmen (SUV BESLUT 2011-10-25. Dnr LiU-2011-01701).
- Organisation och ledning av ämnen/områden inom Grundlärarprogrammet (SUV BESLUT 2011-10-25 Dnr LiU-2011-01701)
- Organisation och ledning av ämnen/områden inom Ämneslärarprogrammet (SUV BESLUT 2011-10-25 Dnr LiU-2011-01701)
- Organisation och ledning av ämnen/områden inom Förskollärarprogrammet, Grundlärarprogrammet och Ämneslärarprogrammet (SUV BESLUT 2012-10-30 Dnr LiU-2011-01701)

- Organisation av utbildningsvetenskapligt råd, förskolepedagogiskt råd och programråd inom Förskolläraryrket (SUV BESLUT 2013-02-28. Dnr LiU-2013-00963.)
- Ämnesdidaktiska kluster vid Linköpings universitet (SUV BESLUT 2012-10-30 Dnr LiU-2012-01814)
- Ansvariga för ämnesdidaktiska kluster (SUV BESLUT 2013-12-10 Dnr LiU-2013-01741)

Beslut i detta ärende har fattats vid SUV:s sammanträde 2018-09-11. I beslutet har deltagit undertecknad dekan (ordförande), ledamöterna Cecilia Lindgren, Katarina Eriksson Barajas, Joakim Samuelsson, Suzanne Parmenius Swärd, Lina Söderman Lago, Åsa Larsson, Ingrid Bergqvist, Åsa Ridne, Sofie Lindén, Klara Bladh, Anja Rydén Gramner och Patrik Nilsson. Därutöver har närvarit ersättarna Cecilia Axell, Eva Bolander, Johanna Frejd, David Ludvigsson, Martin Lundberg, Ann-Sofie Persson, Jonas Bergman Ärlebäck och Katarina Österdahl, controller Martin Bengtsson, genuslektor Camilla Forsberg, koordinator Caroline Kelly, kanslichef Catharina Magnusson och personalföreträdare Andrzej Szklarski samt samordnande programansvarig utbildningsledare Sofia Kvist Lindholm, den sistnämnda föredragande.

Jörgen Nissen
Dekan

Sofia Kvist Lindholm
Samordnande programansvarig
utbildningsledare